

สมาธิอย่าง

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ สัจธรรมนี้เป็นสิ่งที่พวกเราแสวงหา สิ่งที่แสวงหา เรา
แสวงหาเพื่อใคร

เราแสวงหาเพื่อหัวใจของเรานะ เวลาเราแสวงหาเพื่อหัวใจของเรา เราก็คบิวิตเรา เอา
ร่างกายของมนุษย์ เอาความรู้สึกนึกคิดแสวงหาสัจธรรม เวลาแสวงหาสัจธรรมนะ แสวงหาสัจธรรม
เพื่อหัวใจของเราๆ ใจ

ถ้าฟังธรรมๆ นะ สัจธรรมอันนี้มันยิ่งใหญ่ มันยิ่งใหญ่ มันยิ่งใหญ่เพราะอะไร มันยิ่งใหญ่
เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนะ ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันยิ่งใหญ่
เพราะมันพ้นจากวัฏฏะไ้

โดยธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ จักรวาล มันแปรสภาพของมันไป มันอยู่ของมันอยู่อย่างนี้ แล้ว
ถ้ามันอยู่อย่างนี้ นี่มันเป็นเรื่องวัฏฏะ เรื่องสัจธรรมในโลกนี้

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลึกกลับมหัสจรรย์กว่านั้น คำว่า “ลึกกลับ
มหัสจรรย์กว่านั้นนะ” เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ
จุตูปปาตญาณ

นี่ไง วิทยาศาสตร์ จักรวาล ดวงดาวต่างๆ กาแล็กซีต่างๆ มันมีอยู่ของมันโดยธรรมชาติของมัน แต่มันมีจิตวิญญาณอยู่อีกชั้นหนึ่ง มันมีจิตวิญญาณที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนะ มันอีกชั้นหนึ่ง กามภพ รูปภพ อรูปภพไ

แต่สิ่งที่กามภพ รูปภพ อรูปภพ สิ่งนี้เป็นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิต สิ่งมีชีวิตๆ ผลของวัฏฏะๆ ไง ดุสิต จักรวาล สิ่งที่ว่าโลกเรามันเปลี่ยนแปลงของมันไปโดยธรรมชาติของมัน มันยุค ยุคน้ำแข็ง พอยุคน้ำแข็งแล้ว พอน้ำแข็งมันละลายไป เดียวนี้โลกมันเป็นที่อยู่อาศัยไ

แล้วเดี๋ยวนี้โลกจะร้อน โลกร้อนจนมันละลายน้ำแข็งจนเป็นที่อยู่ของมนุษย์ มนุษย์ก็ทำลายกันจนมันจะท่วมโลก แล้วท่วมโลกแล้วมันไปไหน มันก็แปรสภาพของมันไป ถ้าไม่มีมนุษย์นะ มันปรับสภาพของมันเอง

แต่ไเพราะมนุษย์ไ เพราะคน คนมีความโลภ ความโกรธ ความหลง ใ้ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันทำลายล้าง ทำลายล้างสิ่งที่เป็นทรัพยากรของมนุษย์ ทรัพยากรของชาติ ทรัพยากรของโลก มันไปขุดมาใช้มาทำลายกันทั้งสิ้นไ แต่เดี๋ยวนี้โลกมันเจริญ โลกมันเจริญนะ สิ่งที่เจริญ เจริญของโลก

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สิ่งว่าความเป็นมนุษย์สำคัญมาก การเป็นมนุษย์ไ

ไม่ผลัดใบ มนุษย์ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันต้องตายไปแน่นอน ช้าหรือเร็วมันต้องผลัดใบของมันไป มันต้องตายไปแน่นอน เห็นไหม แต่ขณะที่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สิ่งที่มีความมหัศจรรย์ มหัศจรรย์ตรงนี้ไ

มหัศจรรย์ตรงนี้ไที่เราเกิดเป็นมนุษย์ ด้วยบุญกุศลของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เป็นอริยทรัพย์มันมีคุณค่ามาก มันมีคุณค่ามากนะ เรามีคุณค่ามาก ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนามีสติมีปัญญา

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร พระพุทธศาสนาสอนแบบที่ว่า กิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของมันยิ่งใหญ่ มันไม่เชื่อทั้งสิ้น นรกสวรรค์ไม่มี ทุกอย่างไม่มี มีคือมีอะไร มีคือกิเลสต้นหาความทะยานอยากที่มันไปกว้านเอาพื้น เอาไฟมาเผาใจของมันนั่นแหละ นั่น อย่างนั้นนะมี มีเพราะอะไร มีเพราะความรู้สึกนึกคิดของตนไง มี คิดว่าสิ่งนี้คิดแล้วไม่มีใครรู้ไง

ความลับไม่มีในโลกไง ไอ้คนคิดนะมันรู้ แต่มันรู้ด้วยอำนาจวาสนาที่ต่ำต้อยของมันไง วาสนาที่ต่ำต้อยของมันขึ้นมาเพราะมันเกิดเป็นมนุษย์ไง พอเกิดเป็นมนุษย์แล้วมันมีสมอง มันมีความรู้สึกนึกคิดไง มันก็จะเอารัดเอาเปรียบเพื่อประโยชน์กับมันไง แล้วไม่ได้อะไรเลย

ไม่ได้อะไรเลยนะ พอชีวิตมันสิ้นไป มันเป็นสร้างเวรสร้างกรรมด้วย ถ้าได้มาโดยการทุจริต นรกอเวจีทั้งสิ้น มีแต่ความทุกข์ความยากทั้งสิ้น ทำสิ่งใดที่เป็นความผิดพลาดไว้ นั่งทับไว้มันไม่มีความสุขหรอก

แต่ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้ามันมีอำนาจวาสนามันยิ่งใหญ่ นะ เวลาเห็นสมณะ การเห็นสมณะเป็นกุศล มงคลชีวิต การเห็นสมณะ การเห็นครูบาอาจารย์ การเห็นพระที่ประพฤติปฏิบัติ เอ๊ะ! ทำไมเขาอยู่ของเขาได้อย่างไร แล้วเขาอยู่เพื่ออะไร แล้วความจริงในโลกนี้มีอะไร ชีวิตของเราไง เราต้องการสัจจะต้องการความจริง

โลกเรียกร้องความยุติธรรมๆ ที่ไหนไม่มีความยุติธรรม ที่นั่นมีการขัดแย้ง แล้วในหัวใจเรา ละ เรียกร้องความยุติธรรมๆ ยุติธรรมที่ไหนละ ยุติธรรม ชีวิตเราต้องบริสุทธิ์ผุดผ่อง ชีวิตเราต้องอยู่ คำฟ้า ชีวิตเราต้องไม่มีวันสิ้นสุด เรียกร้องอย่างนั้นหรือ เรียกร้องสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เพราะสิ่งที่ผลของวิญญูะไง

การเวียนว่ายตายเกิดเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตมันโดนขับเคลื่อนไป ด้วยบุญด้วยกรรม คำว่า “ด้วยบุญด้วยกรรม” นะ การกระทำของจิตนั้นไง

จิตทำบุญกุศลมันก็เกิดดีขึ้นมา มีความคิดที่ดีๆ ใจ เวลาจิตที่มันเกิดมาโดยกิเลสตัณหา ความทะยานอยาก โดยความมีติดบอดใจ มันเห็นแก่ตัว มันทำของมันโดยธรรมชาติของมัน แล้วมาศึกษาธรรมะก็พยายามปิดเบือนจะให้เป็นความเห็นของตน มันเป็นไปไม่ได้หรอก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมานะ ศาสนาไม่มี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องรู้ก่อนๆ ค้นคว้าหาสัจธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา มันถึงมี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม มี พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม มันถึงพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ให้ชาวพุทธเราได้ กราบไหว้บูชา

กราบไหว้บูชา คำว่า “บูชา” ด้วยความเคารพ ด้วยความเคารพนะ แล้วกราบไหว้บูชาไว้ทำไม กราบไหว้บูชา เห็นไหม ถ้าคนมีอำนาจวาสนา นั้นเขาว่าเป็นบุญกุศลของเขา เพราะว่าเวลามีศีลมีธรรมขึ้นมามันสร้างคุณงามความดี มันสร้างบุญกุศล เวลาสร้างบุญกุศลสิ่งต่างๆ ขึ้นมา เกิดมาสังคมร่มเย็นเป็นสุขไง

แต่ถ้ามันกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันขัดมันแย้ง มันขัดแย้ง สิ่งที่เขาเป็นพระ เทวทัต เทวทัตบวชมาเป็นพระก็มาป่นป่วนในพระพุทธศาสนา แต่ป่นป่วนขนาดไหนก็ด้วยกิเลส ตัณหาความทะยานอยากของเขาไป

แต่ถ้าเป็นพระที่ดีงาม ดุสิต เอตทัคคะ ๔๐ องค์ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่งตั้งให้ๆ แต่งตั้งให้เป็นตัวอย่างที่ดีงามในพระพุทธศาสนา ถ้าในพระพุทธศาสนา สิ่งที่ดีงามนะ สิ่งนั้นมันเป็นผลมาจากว่าเอตทัคคะเพราะเขาสร้างอำนาจวาสนาของเขา มา มันเป็นคนขำนาญของเขา มันเป็นเรื่องธรรมดาของเขา มันจุดเด่น เเด่นของเขาไป

แต่เวลาเอตทัคคะหรือพระอรหันต์ทั้งหมด สิ่งที่ว่าในธัมมจักข มัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลาง งานชอบ เพียรชอบ ดำริชอบ ความชอบธรรมในอริยสัจ ในสัจธรรม อันนั้น มันถึงจะชำระล้างกิเลส พอชำระล้างกิเลส กิเลสมันสิ้นไปจากหัวใจ นั่นนะ อันนั้นแก่นของ

ศาสนา แก่นของศาสนาสอนถึงอริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ นี่คือแก่นของมัน

แต่คนเรามันอ่านาจนวาทนาของคนมันอยู่ที่การชักนำ อยู่ที่จิตนิสัยว่าเราพยายามจะหาหนทางเข้าไปสู่สัจธรรมนั้นด้วยวิธีการอย่างไร

อริยสัจมีหนึ่งเดียวเท่านั้น อริยสัจ สัจจะความจริง นี่คือแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา

แต่เวลาคนที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันสร้างบุญสร้างกุศลของเขามา สร้างเวรสร้างกรรมของเขามา ถ้าสร้างเวรสร้างกรรมของเขามา มันเป็นจิตเป็นนิสัย เป็นสันดาน

นี่ไง เวลาพระอรหันต์สิ้นกิเลสไป สอุปาทิเสสนิพาน กิเลสสิ้นไปแล้ว แต่ดูพระสารีบุตรเอตทัคคะนะ อัครสาวกเบื้องขวา เวลาท่านรับกิจนิมนต์ อยู่ในพระไตรปิฎก นี่มันเป็นจิตเป็นนิสัย กิเลสส่วนกิเลส อริยสัจเป็นส่วนอริยสัจ เวลาชำระล้างกิเลสไปแล้ว นิสัยเดิมของพระสารีบุตรไง เขานิมนต์ไปฉันภัตตาหาร เดินไปตามร่องตามสวนเขา ร่องน้ำ กระโดดข้าม ไช้คนที่จิตใจที่เป็นโลกๆ เห็นแล้ว เอ๊ะ! เล่นเหมือนเด็กๆ เล่นเหมือนเด็กๆ

ถ้าเรามองเด็กๆ การศึกษาการคะนอง เด็กเวลามันเที่ยวเล่นของมัน มันคะนองของมัน นั่นโดยความไร้เดียงสา ด้วยความสนุกสนานของเขา แต่พระอรหันต์ เป็นอัครสาวกเบื้องขวา เป็นธรรมเสนาบดีที่ยิ่งใหญ่ ทำไมทำอย่างนั้น

นี่ไง สอุปาทิเสสนิพาน สิ่งที่เป็นเศษส่วนอยู่ในชีวิตนั้นของพระอรหันต์ พระอรหันต์

สิ่งที่เป็นสันดานๆ สันดานเดิม แต่กิเลสละ กิเลสกับสันดานอันเดียวกันหรือเปล่า

สันดานคือจิตนิสัยความเคยชิน แต่กิเลสคือต้นหาความทะยานอยาก ตัณหาความทะยานอยากเป็นสมุทัยเผาลนหัวใจๆ พอเผาลนหัวใจมีแต่ความทุกข์ความยากใจ แล้วถ้าคนมีอำนาจวาสนาเขาพยายามศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าธรรมะขององค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ
วิธีการดับทุกข์ ไข่ที่มันเผาผลาญอยู่นั้นมันมีเหตุ

เหตุคือกิเลสตัณหาความทะยานอยากเผาผลาญมัน เผาผลาญมัน พอเผาผลาญมันแล้วสงบเสงี่ยม
แต่ภายนอก แต่ภายในมันมีแต่ความทุกข์ร้อนๆ นั้นนะ นำขึ้นอกตรมทั้งสิ้น

แต่ถ้าเป็นความจริง เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา นี่สำคัญที่สุด สำคัญ
มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดแล้วคิดเรื่องอะไร แสวงหาเรื่องอะไร มันก็อยู่ที่
อำนาจวาสนา อยู่ที่เจตนาของมนุษย์คนนั้น

ถ้ามีอำนาจวาสนาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่อง
อะไร พระพุทธศาสนาสอนเรื่องประเพณีวัฒนธรรมก็เรื่องหนึ่ง มันต้องมีประเพณีวัฒนธรรม ถ้าไม่มี
ประเพณีวัฒนธรรม คน จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลามันเกิดมา เกิดมาเป็นเด็กน้อยเป็น
ต่างๆ แล้วทำอย่างไร พ่อแม่ต้องสอนลูก สอนลูกให้เป็นคนดี พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของลูก

นี่ก็เหมือนกัน เกิดมาแล้วประเพณีวัฒนธรรมมันก็เป็นเรื่องความดำรงชีพของมนุษย์นี่ไง
ถ้าเป็นเรื่องการดำรงชีพของมนุษย์ เราจะสร้างบุญกุศลของเรา ถ้าสร้างบุญกุศลของเรา เราทำบุญ
ตักบาตร ทำบุญตักบาตรของเรา

ทำบุญร้อยพันพันหนไม่เท่าถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง

เวลาถือศีล วันพระ วันโกนเขาไปวัดไปวา กันเพื่อถือศีลของตน เพื่อรักษาศีลของตน ศีล
อุโบสถ อุโบสถศีล ศีลขึ้นมา ดูแลรักษาหัวใจของเรา เวลาศีล มันเข้าจำศีลภาวนา

เวลาภาวนา มีสมาธิร้อยพันพันหนก็ไม่เท่ากับเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง

ภาวนามยปัญญาที่มันเกิดขึ้น เกิดขึ้นจากการฝึกฝน เกิดขึ้นจากการกระทำ สิ่งที่เราารู้สึก
นึกคิดอย่างนี้มันเป็นสัจจะเป็นความจริงของความเป็นมนุษย์ เป็นเรื่องโลกๆ ใจ เราก็ศึกษาค้นคว้า

ของเรา มีการกระทำของเรา ถ้าค้นคว้าการกระทำของเราขึ้นมา เราฝึกฝนของเราขึ้นมา มันพัฒนาของมันขึ้นมา ถ้าพัฒนาขึ้นมา ถ้าใจของคนที่เป็นธรรมๆ ใจ

เป็นธรรม มันเห็นคุณค่าของชีวิตมีชีวิตรู้ ถ้าคุณค่าของชีวิตมีชีวิตรู้ สิ่งที่มีชีวิตมันมีคุณค่ามาก เพราะมีชีวิต เพราะมีเรา เราถึงมีทรัพย์สินสมบัติ มีทุกๆ อย่างมาหมดเลย แล้วทรัพย์สินสมบัติที่เราจะได้มา มันได้มาด้วยความสุจริตหรือทุจริต

ถ้าได้มาด้วยความสุจริต คือ ถ้าเรามีศีลมีธรรมในหัวใจของเรา เราฝึกหัด เราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าเราฝึกหัด เราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา นี่ไง สัจจะเป็นความจริงใจ

เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดเป็นมนุษย์ๆ มนุษย์คือชีวิตหนึ่ง อายุขัยหนึ่ง แล้วเราทำอะไร เราทำสิ่งใด เราจะได้ประโยชน์สิ่งใดมา

สิ่งเราได้มาๆ งานของโลก งานของโลกเขาก็ทำกัน เวลาขาดตกบกพร่องเขาช่วยเหลือเจือจานกันได้ แต่เวลาความทุกข์ความร้อนในใจ ความหงุดหงิดในใจ ความวิตกกังวลในใจ ไม่มีใครช่วยได้เลย

เวลาเราไปวัดไปวา เราไปพึ่งเทศน์จากครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วท่านจะรู้ของมัน ครอบครองของมาร มารมันเป็นครอบครองนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ พญามารร้องไห้คร่ำครวญ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพ้นจากมือเราไปแล้วๆ”

ลูกของมาร นางตัณหา นางอรดี ความโลภ ความโกรธ ความหลง “พอเสียใจไปทำไม”

พอเสียใจเพราะว่า “เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นมือเราไป”

“ไม่ต้องห่วง เดี่ยวจะไปเอากลับคืนมาให้”

สิ่งที่ว่าความโลภ ความโกรธ ความหลง สิ่งที่ครอบรั้วของมารๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาแล้วมันเห็นแจ้ง เวลาเห็นแจ้งนะ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติปฏิบัติ ในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดน่ากลัวเท่ากับกิเลสในใจของคน

คนคิดดีได้ คิดร้ายได้ เวลาคนตั้งใจดีๆ ทั้งนั้น สิ่งที่ตั้งใจดีๆ แต่เวลาวันเวลามันกัดกินไปแล้ว ความเจตนาอันนั้นอ่อนด้อยลงไป แล้วมันก็พลิกแพลงของมันไป ความรู้สึกนึกคิดของมันเปลี่ยนแปลงของมันตลอดเวลา สิ่งของมันเปลี่ยนแปลงไป สิ่งทีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของคนมันน่ากลัวที่สุดๆ ใจ พอน่ากลัวที่สุด แล้วถ้าเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง”

ถ้ามีสติปัญญามันจะมองโลกนี้เป็นความว่าง เขาเป็นของเขาอยู่อย่างนั้น เราต่างหาก เราต่างหากไปแบกโลกไว้ เราต่างหากต้องการให้ทุกๆ อย่างสมความเจตนาของตน แล้วมันจะเป็นสมเจตนาของตนหรือไม่

แล้วถ้าคนไม่ได้เข้าใกล้ชีวิตในศาสนา เขาก็คิดแต่เขาทางโลก เขาขยันหมั่นเพียรของเขา เขาทำความดีของเขา ก็เขาเป็นคนดีแล้ว ทำไมต้องไปวัดไปวาขึ้นมา ทำไมต้องทำตนให้ลำบากเปล่า เราทำหน้าที่การงานของเรา เราก็เป็นคนดีอยู่แล้ว

คนดีอย่างนั้นมันก็ดีประจำโลก มันดีประจำโลกไง นี่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไ

สิ่งที่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันมีสัจจะมีความจริงให้เราค้นคว้า มันมีสัจจะความจริงในหัวใจของเรา เพราะถ้าเราไปวัดไปวา เราไปวัดที่ปฏิบัติ เขาปฏิบัติกันทำไม เขาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนากันทำไม เขาทำเพื่ออะไร มันเป็นการสูญเปล่าหรือไม่

ถ้าเรามีสติมีปัญญาในใจนะ มันคิดของมัน แล้วมันเปรียบเทียบของมัน ถ้าเปรียบเทียบของมัน งานภายนอก งานภายใน

งานภายนอก ทุกคนก็ทำได้ ถ้ามีเงินมีทองจ้างเขาบริหารจัดการของเขาทำได้ทั้งสิ้น แล้วคนเกิดมาถ้ามีอำนาจวาสนา ในสมัยพุทธกาลมีมากมายเลย พอเกิดเป็นเศรษฐี เป็นมหาเศรษฐีต่างๆ เกิดมาเป็นคนทุกข์คนจนคนเข็ญใจ เกิดมา หมอชีวกโกมารภัจจ์เกิดมาแล้วเขาไปทิงไปขว้าง ไปใส่ไว้ในถังขยะ พระเจ้าแผ่นดินไปเก็บมาเลี้ยงนะ

นี่ไง สิ่งที่มีการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันศึกษามามันเข้าใจมาทั้งสิ้น แล้วเราศึกษาเราเข้าใจมา เรามองได้ไง เราคิดได้ เราเห็นได้ แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีคุณค่าขนาดนี้ ถ้ามันมีสติมีปัญญา งานภายในของเรา

คนเกิดมานะ มันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย มันต้องมีหน้าที่การงานเป็นธรรมดา มันเรื่องธรรมดา แต่เวลาสิ่งที่ประสบความสำเร็จมันตัดทอน นั่นมันเรื่องเป็นเวรเป็นกรรมแล้ว

ถ้าเป็นเรื่องเป็นเวรเป็นกรรม เป็นเวรเป็นกรรมของคน คนที่มีบุญกุศลของเขา เขาคิดดีเขาทำดีของเขา แล้วคนที่มีบุญกุศลเขาจะมีคนช่วยเหลือเจือจานของเขา คนที่อึดคัดขาดแคลน คนที่มันขาดตกบกพร่อง ทำอย่างไรมันก็ขาดตกบกพร่องอยู่อย่างนั้นนะ ถ้ามันใช้หมดเวรหมดกรรมอันนั้นไปแล้วเขาถึงจะตั้งขึ้นมา เขาถึงจะประสบความสำเร็จของเขาขึ้นมา เวลาสังกรรมมันเป็นอย่างนั้น นี่เรื่องของกรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อกรรม

แต่พอเชื่อกรรม เพราะเวลาคนบอกว่า “ศาสนา อ้างอิงศาสนาเพื่อเอารัดเอาเปรียบกันอะไรก็ยกให้กรรมๆ เป็นลัทธิยอมจำนน ไม่ชวนชวายเป็นการกระทำ”

ก็ทำดูสิ ถ้ามันเป็นความจริง เราก็ขยันหมั่นเพียรอยู่แล้ว เพราะธรรมะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้มีความเพียร ความเพียรชอบ มีสติชอบ ความชอบธรรม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะปรินิพพานนะ “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ความประมาท ความเลินเล่อ ความพลั้งเผลอของเรา จุดนี้เป็นอันตรายที่สุดของสิ่งมีชีวิตเลย ถ้าไม่ประมาท ถ้ามีสติปัญญารักษาชีวิตของตน มันจะไปตกทุกข์ได้ยากอย่างนั้นไหม

ความประมาท ประมาทเลินเล่อ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคำสุดท้ายที่สั่งเสียไว้เลย

แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าไม่ให้เราประมาท ไม่ให้เราเลินเล่อ ให้เรามีสติปัญญาสมบูรณ์แบบของเรา เราก็พยายามฝึกฝนของเราประจำของเรา แต่ทำสิ่งใดแล้วเวรกรรมมันให้ผลของมันๆ ถ้าให้ผลของมัน

แล้วถ้าคนมีอำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เวลาเข้าใจแล้วมันต้องมีผังตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ทั้งๆ ที่ศาสนายังไม่มีนะ

ศาสนายังไม่มีคือพระพุทธศาสนายังไม่มี แต่มันมีลัทธิศาสนาต่างๆ ทั่วไป เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย แล้วถึงที่สุดเห็นสมณะ ถ้าเห็นสมณะขึ้นมา สมณะ ทางที่เป็นสมณะนี้มันจะเป็นทางออกได้แน่นอน มันต้องมีผังตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

ท่านคันควัว ท่านแสวงหา ท่านมีการกระทำของท่าน นั่นเป็นสัจจะ นั่นเป็นความจริงของท่านด้วยอำนาจวาสนา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยที่มีอำนาจวาสนามา

เวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา กาฬเทวิล อาฬารดาบส อุทกดาบสตายเสียก่อน ตายไปก่อน

นี่เกิดมาไม่มีศาสนา เขาฝึกฝนของเขา อาฬารดาบส อุทกดาบสได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ กาฬเทวิลระลึกชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ ไปนอนบนพรหมได้ เขามีฤทธิ์มีเดชอย่างนั้นนะ แต่พระพุทธศาสนายังไม่เกิด พระพุทธศาสนายังไม่เกิด

เวลาภาพเทวิลไปอยู่บนพรหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด องค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ องค์สมเด็จพระสัมมา
 พุทธเจ้าปลงอายุสังขารจะปรินิพพาน โลกธาตุนี้หวั่นไหว

นอนอยู่บนพรหม นี่อะไรมันเกิดขึ้น

มันจะเข้าไปสู่ถึงศาสนาพราหมณ์ไง เวลารบราฆ่าฟันกันโลกธาตุหวั่นไหว

ไฉนมันมันเป็นความเชื่อของเขา

แต่ถ้าเป็นความจริง ความจริงมันเกิดขึ้นโดยที่ไม่มีใครรู้ มันเกิดขึ้นโดยสัจจะโดยความจริง
 ของเขา เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ ปลงอายุสังขาร โลกธาตุหวั่นไหวๆ

สิ่งนี้ถ้าใครมีอำนาจวาสนา ไม่มีพระพุทธรูปศาสนา แต่ภาพเทวิลอยู่บนพรหม อะไรมันเกิดขึ้น
 จะลงมาดู เป็นเพื่อนพระเจ้าสุทโธทนะ มาขอดูไง โอ! เห็นแล้วทั้งดีใจทั้งเสียใจ ดีใจที่องค์สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดแล้วแน่นอน เสียใจเพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว่าจะออก
 บวช กว่าจะตรัสรู้ขึ้นมา เขารู้อนาคตว่าเขาต้องสิ้นอายุขัยไปก่อนไง

ถ้าคนที่ไม่มี สิ่งที่ไม่มีคือไม่มีไง แต่ถ้ามันจะมี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 คั่นคว่ำรื้อคั่นขึ้นมาแล้ว เวลาแสดงธัมมจักขุ จักรนี้ได้เคลื่อนแล้ว เทวดาส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้นไป
 จักรวาลรับรู้ ๓ โลกธาตุ สัจจะความจริงในพระพุทธรูปศาสนาเกิดไ้ แล้วพระพุทธรูปศาสนาเกิดมาแล้ว
 นี่ถึงพุทธกาล

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธรูปศาสนา เราจะทำคุณงามความดีของเราๆ

ถ้าเราไม่มั่นใจ เราไม่มีครูบาอาจารย์ที่จะพาเราออกจากทุกข์ได้ เราจะทำคุณงามความดี
 ของเราๆ แล้วเราพยายามจะชวนชวายเป็นทางออกให้ได้ เพราะพระพุทธรูปศาสนาสอนถึงไม่เกิด ไม่
 แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย พ้นจากทุกข์ๆ ไป พ้นจากทุกข์ๆ ไปด้วยความเพียรของบุคคลคนนั้น ถ้าพ้นจากทุกข์

ด้วยความเพียรของบุคคลคนนั้น เห็นไหม เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เวลาที่มีอำนาจวาสนา มีวาสนา
มันมีเจตนา มีความเชื่อ เรามาบวชเป็นพระ

นี่ไง เวลาบอกเราเกิดเป็นมนุษย์ เราต้องมีหน้าที่การงานของเรา เราต้องมีปัจจัยเครื่อง
อาศัย ใช้นั่นมันเป็นอำนาจวาสนาของคน เวลามาบวชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระ จะพระเล็กพระ
น้อยก็แล้วแต่ เราเกิดมา นี่เพราะมันมีพระพุทธศาสนาอยู่แล้วไง ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ใน ๔ ภาวะ ๔ ภิกขุ ภิกขุณี อุบาสก อุบาสิกา

อุบาสก อุบาสิกา เรามีความเชื่อมั่นในการประพฤติปฏิบัติ บวชเป็นพระ บวชเป็นชี ถ้ามี
วาสนาอยู่กับครูบาอาจารย์ที่ดี ท่านปกป้องคุ้มครองดูแลปัจจัยเครื่องอาศัย

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น “พ่อแม่ครูจารย์” เป็นทั้งพ่อทั้งแม่ หาทุกอย่างให้พร้อม หาทุก
อย่างให้พร้อมแล้วยังป้องกันกิเลสอีกนะ นี่เวลาหาทุกอย่างให้พร้อม

แต่สิ่งที่ได้มา หลวงปู่เจี๊ยะเวลาเราอยู่กับท่าน ท่านบอกเลยนะ สิ่งที่ได้มาเขาอาบเหงื่อต่าง
น้ำของเขามา เขาทำบุญเพื่อบุญกุศลของเขา สมณะเวลาจะใช้จะสอยมันต้องรู้จักคุณค่า การ
แบ่งปันกัน การดูแลกัน นี่มันเป็นไปได้

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านพูดไป อยากจะเห็นนัก พระที่ประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
แล้วมันจะอดตาย อยากจะเห็นนัก

กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันหอมทวนลมไง

ถ้าเรามีความเชื่อมั่น มีความมั่นใจของเรา เรามาบวชเป็นนักบวช เราประพฤติปฏิบัติของ
เรา แล้วเราจะปฏิบัติตามความจริงของเราขึ้นมา

ถ้ามันจะปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา ตามความจริงขึ้นมา ถ้ามีเรามีครูบาอาจารย์
หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ทำความสงบของใจเข้ามา ทำเพราะเหตุใด

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากธรรมวินัยนะ ธรรมวินัยจะเป็นศาสดาของเรา วางธรรมวินัยเป็นศาสดาของเราให้เราประพฤติปฏิบัติ แล้วบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา มาจากไหน ก็มาจากอุบาสก อุบาสิกา

อุบาสก อุบาสิกา เราไปดูชนคนหนา เรามีความทุกข์ความยากในใจของเราอยู่แล้ว เรามีความวิตกกังวลของเราอยู่แล้ว ทำสิ่งใดแล้วเราก็ก้าวมันจะขาดตกบกพร่องไป นี่เป็นเรื่องธรรมดา เพราะคนมันมีความคิด

บวชมาเป็นพระมันก็มีความคิดเหมือนคนนั่นแหละ สมมุติสงฆ์ฯ พอบวชมาแล้ว บวชมา บวชตามประเพณีวัฒนธรรม โกงหัว โกงคิ้ว นุ่งห่มผ้ากาสาหวัดสตร์ เราบวชมาถูกต้องตามธรรมวินัยเป็นสมมุติสงฆ์ บวชร่างกาย หัวใจยังไม่ได้บวช นี่ไง ถ้าหัวใจยังไม่ได้บวช มันก็มีความรู้สึกนึกคิด มีวิตกกังวล เหมือนกับฆราวาส เหมือนกับโยมเรานี้แหละ

แต่เวลาบวชไปแล้วเรามีครูมีอาจารย์ ถือนิสัยๆ เวลาเมื่อครูบาอาจารย์ขึ้นมามันก็อบอวน อบอวนว่า ปัจจัยเครื่องอาศัย เรามีที่พึ่งอาศัยอยู่แล้ว แล้วเวลาครูบาอาจารย์ของท่านจะประพฤติปฏิบัติ ท่านแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีงามไป

ถ้าแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ถ้าครูบาอาจารย์ที่ดีงามท่านจะสอนข้อวัตรปฏิบัติ ท่านสอนวิธีการประพฤติปฏิบัติ ท่านสอนวิธีการประพฤติปฏิบัติเพื่ออะไร ก็เพื่อที่ว่าให้หัวใจที่มันเร่าร้อน หัวใจที่มันทุกข์มันยาก หัวใจที่มันวิตกกังวลให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันสงบระงับเข้ามา เรามีที่อยู่ที่อาศัย สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

หัวใจของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์มีกายกับใจๆ มาบวชเป็นพระ พระก็มีกายกับใจเหมือนกัน พระมีกายกับใจ พระก็พยายามประพฤติปฏิบัติของพระนั้น ถ้าพระพยายามประพฤติปฏิบัติของพระนั้น ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ให้หัวใจมันอยู่ได้ ให้เรามีที่พึ่งไป นี่เครื่องอยู่ของใจๆ ใจที่มันลึกลับที่มหัศจรรย์ใจ

เราเกิดเป็นคน เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ยังมีความฉลาด ถ้ามันมีภัยทางเศรษฐกิจ เขา
อพยพๆ เขายังหาที่พึ่งที่อาศัย มนุษย์เวลาอยู่ทางโลก เราทำหน้าที่การงานของเรา ถ้าสิ่งใดที่มัน
ขาดตกบกพร่อง เขาก็ช่วยเหลือเจือจานกัน นี่มันเรื่องของร่างกาย

เรื่องของร่างกายเขายังต้องมีสติปัญญา เห็นไหม

คนที่เขาประสบความสำเร็จของเขา เขามีสติปัญญาของเขา เขารู้จักประหยัดมัธยัสถ์ของ
เขา เขารู้จักมีสติปัญญาของเขา คั่นคว้าหาโอกาสของเขา เขาก็ประสบความสำเร็จทางโลก นี่เป็น
เรื่องของโลกที่เราเห็นว่ามันเป็นสมบัติสาธารณะ มันเป็นสมบัติที่ว่าไม่มีวันจบสิ้น

เราวางสิ่งนั้นมา เรามาเป็นนักบวช เราเป็นนักปฏิบัติขึ้นมา เราจะหาหัวใจของเรา

หัวใจมันต้องมีข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ มันมีศีลมีธรรมเป็นเครื่องอยู่ ถ้ามีเครื่องอยู่ เรา
จะรักษาหัวใจของเราไง ถ้ารักษาหัวใจของเรา ครูบาอาจารย์ที่ดั่งามท่านจะให้เรารักษาๆ ให้อริรักษา
ทำไม ให้อริรักษาให้เราเติบโตขึ้นมา

ถ้าจิตมันสงบแล้ว เวลามันสงบ มันสงบเพราะเหตุใด

สงบเพราะเรามีความมั่นใจ มีการกระทำว่า ศีลเราสมบูรณ์แบบ เราไม่ทำอะไรขาดตก
บกพร่อง เรามีเมตตาธรรมที่เราเห็นสัตว์โลกเสมอภาคกัน แล้วเราก็จะคั่นคว้าหาหัวใจของเราไง ถ้า
คั่นคว้าหาหัวใจของเรานะ นี่เป็นการประพฤติปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมาเขาก็คั่นคว้าหัวใจของตน

ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจคือทำสมาธิ ทำสมาธิๆ ใจ ถ้าทำสมาธิ
ขึ้นมา ถ้าเราทำขึ้นมา

สิ่งต่างๆ ที่เราสมมุติสงฆ์ ธรรมและวินัยเป็นสมมุติทั้งสิ้น สมมุติบัญญัติๆ มันมีแต่ชื่อ

เวลาพระที่บวชมา ถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรม เขาก็บวชมาก็ต้องมีการศึกษา นักธรรมตรี
นักธรรมโท นักธรรมเอก แล้วไปศึกษาบาลี นั่นก็ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เราต้องมีการศึกษา ศึกษาเพื่อมีวิชาชีพ เพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ เราบวชเป็นพระแล้วเราก็ต้องมีความเป็นพระ ก็ศึกษาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาให้รู้ถึงประเพณีวัฒนธรรมวิธีการที่จะประพฤติปฏิบัติ นั่นคือการศึกษา ทรงจำธรรมวินัยไว้ ได้แต่ชื่อมา ก็ได้แต่ชื่อมา ได้แต่วิธีการมา แล้วได้แต่ชื่อมา ได้แต่วิธีการมา ศึกษาแล้วถึงง จะไปทางไหน จะเริ่มต้นอย่างไร

หัวใจใจ

เวลาคนเกิดมา เกิดมาแล้ว เวลาเขาไปสัมผัสภพนี้เด็กๆ อยากเป็นอะไร อยากเป็นครู อยากเป็นตำรวจ อยากเป็นทหาร เขามีเป้าหมายของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราบวชมาแล้วเราต้องการอะไร เรามีเป้าหมายอย่างไร เราอยากทำอะไร ถ้าอยากทำอะไรนะ มันอยู่ที่จิตนิสัยของคนไง ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันมีเป้าหมายของมัน ถ้ามีเป้าหมายของมัน มันจะเดินหน้าไปก้าวหน้า

ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ มันมีอั่งอ่าง อั่งอ่างมันมีรูของมันอยู่ในป่า อั่งอ่างๆ เวลาอั่งอ่างมันมีลูก ถ้าลูกอั่งอ่าง เห็นไหม พอแม่มันไปหากิน ทิ้งลูกมันไว้ มันมีโคเดินผ่าน มา พอเดินผ่านมามันเห็นนะ มันเดินผ่านมา ลูกอั่งอ่างมันไม่เคยเห็นโค มันตกใจ มันตกใจมันรีบ แอบหลบในรูของมัน รอดูจนกว่าโคนั้นผ่านไป

เวลาแม่มันกลับมาละ “แม่ๆ เมื่อกี้ทำอะไรก็ไม่รู้ตัวมันใหญ่ใหญ่ มันจะเหยียบหนูๆ”

“มันตัวมันเป็นอย่างไร ตัวมันเป็นอย่างไร”

“ตัวมันใหญ่มาก”

“ใหญ่เท่านี้ไหม” เบ่งใหญ่เลย อั่งอ่าง

ทำสมาธิๆ ใจ สมาธิลืมตาหลับตานะ ใจลืมตาหลับตามันเหมือนแม่มันกับลูกมันนะ ลูกอั่งอ่าง

สิ่งอย่างมันเป็นสัตว์โดยธรรมชาติของมัน โดยสัญชาตญาณของมัน นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราจะ
 ทำความสงบของใจเราเข้ามา เราจะพยายามทำหัวใจของเราเข้ามา เราไม่ใช่สิ่งอย่าง

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงจำธรรมวินัยไว้ ถ้าทรงจำธรรมวินัย
 ไว้ เวลาธรรม ในสัลเลขธรรม ในสิ่งที่ว่าพระกรรมฐานเขาคุยกันนะ เขาคุยกันถึงวิธีการปฏิบัติ เขา
 คุยกันถึงมรรคถึงผล เขาคุยกันการชำระล้างกิเลส เขาพยายามลดกิเลสออก เพราะกิเลสเป็นสิ่งที่ไม่
 ดีงาม

แต่เรามีข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ เราอาศัยจิตใจเราอยู่
 กับข้อวัตรปฏิบัตินั้น ถ้ามีสิ่งใดที่มันกระทบกระเทือน มันจะทำให้จิตใจมันพุ้งขึ้นไง นี่พุ้งขึ้น สิ่งอย่าง
 ไม่ให้มันพองมันโตขึ้นมา

ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามาแล้วให้เป็นสัมมาสมาธิ

ถ้าไม่เป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิ มิจฉาสมาธิ เวลาเป็นสมาธิ สมาธิอย่างไร

แล้วเวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ เราพยายามรักษาหัวใจของตน เราจะค้นคว้าหาหัวใจของ
 ตน เราจะประพฤติปฏิบัติแบบขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสัจ ๔ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์
 ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ด้วยความเป็นอริยสัจ ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป มีสัจจะมีความจริง
 ไง เราจะเข้าสู่สัจธรรมความจริงอันนี้ เราจะทำนี้ เราจะทำความสงบ ๔๐ วิธีการ รักษาหัวใจของตน
 ขึ้นมา

เพราะสิ่งที่ว่าเขาบอกว่า “ใช้ปัญญาไปเลย ใช้ปัญญาไปเลย ใช้ปัญญาไปเลย ทุกอย่าง ทำ
 สมถะ ทำความสงบของใจมันไม่ใช่ปัญญา ปัญญาของเราใช้ปัญญาไปเลย”

มันเป็นปัญญาโลกๆ มันเป็นสมมุติของโลก ถ้าเป็นสมมุติของโลกมันก็สมมุติของมันไป
 อย่างนั้นนะ

เวลาใช้ปัญญาไปเลย แล้วเวลาใช้ปัญญาไปเลย “ทำสมาธิ ทำสมถะแล้วมันแก้กิเลสไม่ได้ มันเป็นสมถะ เป็นหินทับหญ้า”

โคนะ มันหาอยู่หากินของมันนะ มันตัวใหญ่ มันเดินด้วยความอิสระของมันนะ มันระวังภัยในตัวของมันเอง นี่เวลาประพฤติปฏิบัตินี้ไง

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดเป็นมนุษย์ สิ่งที่มีชีวิต เราเกิดเป็นมนุษย์ มีสมอง มีความรู้สึกนึกคิด มีเจตนาที่ตั้งามเป็นบุญเป็นกุศล เราจะหาอริยทรัพย์ หาคุณธรรมในใจของตน

ถ้าเราจะหาคุณธรรมในใจของตน เราทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

“มันเป็นสมถะ มันเป็นหินทับหญ้า”

มันจะเป็นสมถะ มันจะเป็นหินทับหญ้า เรามีครูมีอาจารย์ ครูบาอาจารย์ของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญามันจะไปเกิดข้างหน้า ปัญญาที่เกิดในพระพุทธศาสนา ปัญญาที่เกิดจากภาวนามย ปัญญา ปัญญาที่ชำระล้างกิเลส

นี่ครอบครัวของมารไง เราตั้งตัวไม่ได้เลย เราจะทำได้ไม่ได้เลย เราไม่มีต้นทุนใดๆ ทั้งสิ้น เราตริกันในธรรมๆ อู้ฮู! กิเลส ฆ่ามัน ทำลายมัน นี่เขาบอกว่ามันเป็นปัญญา ภาวนา ปัญญาในพระพุทธศาสนา สิ่งที่ว่าปัญญาๆ แล้วเขาบอกว่า สมาธิเป็นหินทับหญ้า สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

ถ้าแก้กิเลสไม่ได้ เวลาอย่างละ เวลามันทำสมาธิแล้วมันบอกมันเกิดปัญญา เกิดปัญญา มันจะเทียบให้เท่ากับโคนั้นไง

มันถามลูกนะ “ลูก ที่เมื่อกี้ที่โคมันมาตัวมันใหญ่ขนาดไหน”

“อู้ฮู! มันใหญ่มาก”

ไอ้อย่างมันไม่เคยเห็นไง “ใหญ่เท่าแม่นี้ไหมๆ แม่นี้ใหญ่กว่าลูกนะ”

“อู๋ย! มันใหญ่กว่านี้เยอะเลย”

เบ่งแล้ว เบ่งขึ้นเลย “มันใหญ่แค่นี้ไหม”

“โอ้ย! มันยังใหญ่กว่านี้อีกเยอะ”

เบ่งใหญ่เลยนะ นี่ไง หลับตาลืมตาไป เพราะมันรู้กันระหว่างแม่ลูกไง หลับตาลืมตา แล้วใน
อภิธรรมบอกสมาธิแกก็เลสไม่ได้ ต้องใช้ปัญญาๆ

สิ่งที่เป็นปัญญา ปัญญา คนเกิดมามีความรู้สึกนึกคิดทั้งนั้น ถ้าคนเกิดมามีความรู้สึกนึก
คิด ปัญญาอะไร ปัญญาอย่างนั้นเราเข้าใจได้ ถ้าไม่มีครูมีอาจารย์ เราก็น่าปัญญาของเรา เพราะ
อะไร

เพราะมันตรึกในธรรม เวลาตรึกในธรรมมันโปร่งมันโล่งมันโง่งนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอริยสัจ ไม่มีสิ่งใดคัดค้านได้ เป็นความจริงแน่นอน แล้วเราก็อใคร่ครวญ
ของเราไป มันก็เป็นจริงๆ นะ เป็นโดยอุปาทาน เป็นโดยการเปรียบเทียบ เป็นไปโดยโลกๆ เพราะ
อะไร

เพราะว่าต้องใช้ปัญญาไปเลยไง สมาธิแกก็เลสไม่ได้ สมาธิไง ใ้ที่ว่าทำสมาธิแล้วๆ อีงอย่าง
สมาธิแล้วจรรณะ ๑๕ ๒๐ ๓๐

สมาธิก็คือสมาธินะ แต่ถ้าไม่มีสมาธินะ สิ่งที่เป็นปัญญามันเกิดขึ้นมันเป็นโลกียปัญญาทั้งสิ้น
มันเกิดเป็นภาวนามยปัญญาไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ เพราะเป็นโลกกับธรรม

นี่ไง เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านสอนนะ อย่าคุยกันเรื่องโลกๆ ให้คุยกันเรื่องธรรมะ

ถ้าคุยกันเรื่องธรรมะ ภาษาเรา มันก็เรื่องโลกนั่นแหละ เพราะเรายังเป็นโลกอยู่ไง แต่เราคุย
ธรรมะกัน คุยธรรมะกันเพื่อเป็นมงคลชีวิต เพื่อไม่ให้ไปยุ่งเหยิงกิเลสให้มันตื่นให้มันพุ้งขึ้นมา

กิเลสมันมีอยู่ในใจของเราอยู่แล้ว อวิชชาความไม่รู้ ไม่รู้กาลเทศะ ไม่รู้เวลาเวลา ไม่รู้
จังหวะจะโคน ไม่รู้ชีวิตควรทำอย่างไร ไม่รู้ว่ามันจะภาวนาแล้วจะเริ่มต้นอย่างไร มันไม่รู้ทั้งนั้นเลย

ละ มันเป็นอย่างงั้นๆ เบ่งอยู่นั่นแหละ เบ่งขึ้นมาว่าเรามันตัวเท่านี้หรือไม่ ถ้ามลู่มันนะ “มันตัวเท่านี้ไหม” เบ่งใหญ่ “โธ้ย! มันใหญ่กว่านี้อีกเยอะเลย”

เบ่งอย่างไรก็เบ่งขึ้นไม่ได้หรอก เพราะถ้าสมาธิมันเป็นปัญญาจรณะ ๑๕ แล้วจะรู้ไปเอง ครูบาอาจารย์เราไม่ติดในสมาธิหรอก

หลวงตาท่านบอกเลย ถ้าสมาธิมันจะเกิดปัญญาเองโดยที่มันพัฒนาของมันไป ท่านไม่ติดสมาธิ ๕ ปี ติดสมาธิๆ แล้วถ้าไม่มีสมาธิ ทุกข์ร้อนมาก

เวลาท่านเริ่มปฏิบัติใหม่ๆ กำหนดเมื่อไหร่ก็ได้ เป็นสมาธิแน่นแฉะเลย เข้มข้นมาก แต่ด้วยการที่ไม่รู้จักวิธีรักษา แล้วไปทำกลด มันคิด มันเคลื่อนไหว มันส่งออก เวลามันเสื่อมนี้เสื่อมหมดเลย เวลาเสื่อมหมดเลยมันก็ทุกข์ร้อนมาก

เห็นไหม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ในการประพฤติปฏิบัติเราต้องมีความสุข เราต้องมีชีวิตที่ดีงามเพื่อให้ชีวิตของเราก้าวหน้าไปได้

เราเกิดมาเป็นปุถุชนคนหนาแน่นอน บวชมาเป็นพระ บวชแต่ร่างกาย บวชแต่ร่างกาย จิตใจไม่ได้บวช แล้วจิตใจมันจะบวชขึ้นมามันต้องบวชด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ปัญญาเกิดจากภาวนามยปัญญา ปัญญาที่จะบวชหัวใจให้เป็นพระขึ้นมาตามความเป็นจริง

ถ้ามันจะเป็นพระขึ้นมาตามความเป็นจริง เห็นไหม ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เป็นธรรมเพราะอะไร เป็นธรรมเพราะท่านปฏิบัติมาก่อน

ในทิวภูมิมานะของคนมันอย่างงั้นๆ มันเบ่งทั้งนั้นนะ มันเบ่งนะ แล้วมันคิดของมันเองนะ “มันตัวเท่านี้หรือไม่ ลูกล มันใหญ่เท่านี้พอหรือยังลูก” ลูกบอก “มันใหญ่กว่านี้อีก มันใหญ่กว่านี้ใหญ่เยอะเลย”

เบ่งเข้าไปเถอะ หลับตาลืมตาอยู่อย่างงั้นๆ

มันมีแต่มีจกกับสัสมา ถ้ามันยอมรับซะ ยอมรับว่าสมาธิเป็นสมาธิ สมาธิไม่ใช่ปัญญา

สมาธิเป็นหินทับหญ้า มันเกิดปัญญารึขึ้นมาไม่ได้ แต่ถ้ามีสมาธิแล้วเราฝึกหัดใช้ปัญญา เห็นไหม

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสอนว่า ทำความสงบของใจแล้วให้ฝึกหัดใช้ปัญญา

ฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นจากความสงบของใจขึ้นมา มันจะเป็นภาวนามย ปัญญา มันจะตรึกในธรรม ตรึกในธรรมแบบปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิหมายถึงปัญญาสามัญสำนึกของมนุษย์

มนุษย์เกิดมามีความรู้สึกลึกซึ้ง คิด แล้วมนุษย์ก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเผยแผ่ธรรมขึ้นมา ท่านบอกเลยนะ สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรามีแต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น รัตนตรัยเป็นที่พึ่ง พึ่งพิงพึ่งสาบไม่ได้ สิ่งพึ่งพิงพึ่งสาบก็อ่อนวอนขอเอาใจ

แล้วจะพึ่งอย่างไร

ให้อารธนาศีล ให้มีข้อบังคับจากหัวใจของเราขึ้นมา ถ้าเรามีอารธนาศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ สิ่งห้าม สิ่งที่ระงับไม่ให้ทำ มันมีขอบมีเขตไหม นี่ไง ธรรมมันจะเกิดได้จากรั้วกัน จากรั้วกัน จากการฝึกหัดใจ

เวลาทำความสงบของใจเข้ามา เราหาหัวใจของเรา ถ้าเราหาหัวใจเรายังไม่เจอ บวชเป็นพระใหม่ๆ เรามีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเป็นเครื่องอยู่ของใจ เครื่องอยู่ ใจอยู่ตรงนั้นไง

สิ่งที่เป็นนามธรรม ความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นนามธรรม แล้วนามธรรมมันอยู่ที่ไหนล่ะ

เวลาสมัยพุทธกาล กษัตริย์ไม่เชื่อเรื่องนรกสวรรค์ เอนักโทษมาขังไว้ เอาแก้วครอบไว้ เวลาตาย วิญญาณมันจะออก

กายกับใจๆ สิ่งที่เป็นนามธรรมๆ หัวใจที่อยู่ในร่างกายนี้ คนที่เขาไม่เชื่อ เขาพิสูจน์ของเขาแล้ว พิสูจน์ขนาดไหนเขาก็ไม่เห็น เวลาค้นคว้าขนาดไหน กษัตริย์เป็นกษัตริย์นะ เป็นกษัตริย์มีอำนาจ มีสิทธิจะทำทดสอบอย่างไรก็ได้

ในพระไตรปิฎก เขาไม่เชื่อเรื่องการเกิดการตาย เขาไม่เชื่อ แต่ก็พิสูจน์ เอนักโทษประหาร เอาแก้วครอบไว้ เอาทุกอย่างครอบไว้เพื่อจะดูจิตดูวิญญาณออก เขาหาไม่เจอ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาอานาปานสติ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง เขาจะหาตรงนี้ เขาจะหาหัวใจของตน ทำความสงบของใจเข้ามาคือเป็นสมาธิ สมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นนะ จิตตั้งมั่น ถ้าเป็นสมาธิได้มันวางสัญญาอารมณ์ได้ทั้งหมด

ถ้ามันวางสัญญาอารมณ์ไม่ได้ มันจะเป็นสมาธิขึ้นมาได้อย่างไร เวลามันเป็นสมาธิขึ้นมา มันมีลมตาหลับตาตรงไหน คนลืมตาทำสมาธิได้ คนหลับตาทำสมาธิได้ ถ้ามันทำสมาธิได้ตามความเป็นจริง แต่สมาธิมันเป็นมิจาหรือเป็นสัมมานั้นอีกเรื่องหนึ่ง

เห็นไหม อิงอ่าง สมาธิอิงอ่าง ทำสมาธิแล้วคิดว่า คนที่ไม่มีอำนาจวาสนานะ เขาบอกว่า โอ้! มันว่าง มันปล่อยวาง มันเป็นนิพพาน

แต่ถ้ามันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เราก็ใคร่ครวญ ใคร่ครวญด้วยธรรมะ ตรึกในธรรมๆ ตรึกในธรรม หมายความว่า เวลามันคิดสิ่งใดขึ้นมาแล้ว เราเอาธรรมะเข้ามาเปรียบเทียบ สิ่งที่เราเคยคิด เคยย่ำคิดย่ำทำก็ย่ำคิดย่ำทำมาโดยตลอดอยู่แล้ว แล้วเราคิดย่ำคิดย่ำทำแล้วผลของมันล่ะ ผลของมันคือทำให้กระหืดกระหอบ ทำให้มันทุกข์มันยาก ทำให้เรามีแต่ความทุกข์ ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านกับบอกไว้แล้ว สิ่งว่ามันจะเกิดดับมันมีอำนาจวาสนาของคน คิดได้มากคิดได้น้อยต่างๆ เรามีสติปัญญาเท่าทันกับมัน วางด้วยเหตุด้วยผล วางหมดนะ มันวางหมด มันปัญญาอบรมสมาธิ เพราะว่าด้วยอำนาจวาสนา

ถ้าคนสัทธาจริตๆ เราต้องบังคับ บังคับให้มันนึกพุทโธ นึกพุทโธไม่ให้มันออกนอก ไม่ให้มันคิดตามความพอใจของมัน ถ้าไม่ให้มันคิดตามความพอใจของมัน ตั้งสติ หายใจนึกพุท หายใจออก

นี่ก็โอ อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่กับพุทธะ ชื่อของพุทธะ ชื่อของคำบริกรรม จิตมันมีคำบริกรรม มันบริกรรมพุทโธๆ มันบริกรรมของมัน มีการกระทำ มันมีโอกาสได้คิดใหม่

โดยธรรมชาติของมัน มันไม่บริกรรม แล้วถ้าเราจะบังคับให้บริกรรมพุทโธๆ ใหม่ๆ ถ้ามันมีศรัทธามีความเชื่อ มันยังมีอำนาจวาสนาอยู่ มันก็ทำได้ แต่พอมันทำต่อเนื่องๆ ขึ้นไป สิ่งว่ามันจะมาให้ล้มเหลวคือกิเลสทั้งนั้นนะ กิเลสคือความตึงเครียดในใจ ความลังเลสงสัย ความไม่เอาไหน ทำแล้วมันจะไม่ได้เรื่อง ร้อยแปด มันมาทอน ทอนศรัทธาตลอด ทอนศรัทธาความเชื่อ ความตั้งมั่น ความมั่นคงของการกระทำนั้น

นี่มันข้อเท็จจริง คนเราต้องหายใจเข้าหายใจออก ไม่หายใจ ๕ นาที สมองตาย โดยความจริงสิ่งมีชีวิตมันต้องมีอากาศหายใจอยู่แล้ว แล้วเวลาหายใจแล้ว หายใจโดยบำรุงกิเลสไป หายใจไปแล้วไปบำรุงสิ่งอย่างให้สิ่งอย่างมันแบ่งว่ากูแน่ กูเก่ง กูยอดเยี่ยม กูประเสริฐเลิศเลอ หายใจไว้เลี้ยงกิเลสด้วยใจ

แต่ถ้ามันเป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องดีงาม เราไม่เลี้ยงมัน หนึ่ง ไม่เลี้ยงกิเลส หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ นึกพุทโธๆ เราบังคับ

เวลาสังฆาจาริตเขาบังคับของเขาได้ อานาปานสติ บังคับของเขาได้ ถ้ามันมีการกระทำๆ ถ้ามันสงบระงับเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามา ขณิกสมาธิ อุปาจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ขณิกะคือมันวางชั่วคราว มันทันพุทโธ มันไม่แฉลบ ไม่คิดออกข้างนอก แล้วมันมีความสุขความสบาย สุขสบาย ถ้าจิตสงบแล้วมันสุขมันสบาย ถอดเสื้อถอดหมอมเลยละ ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ

ถ้าเป็นสมาธิมันเข้าหมายความว่าจิตมันสงบ จิตสงบมันได้ผลของมันคือความสุขใจ แล้วความสุขนะ ถ้าทำความสงบได้ ออกจากนั่งสมาธิแล้วมันยังสุขสบายอยู่หลายวันเลย นี่ถ้ามันทำความสงบของใจได้

พอทำความสงบของใจได้ มันต้องมีสติมีปัญญา มีการรักษา ถ้ารักษา แล้วถ้าเวลารักษาแล้ว ถ้ามันทำแล้วมันผิมนั่นพลาด ทำแล้วมันดีมันดี มันไม่ยอมให้เป็นตามความเป็นจริง เคยพุท

โธ่ๆ แล้วมันสงบ คราวนี้ก็พุทโธ่ๆ แต่มันไม่สงบ นี่เวลากิเลสมันรู้ตัว กิเลสมันตื่นแล้ว มันคอยยุ คอยแหย่ คอยยุคอยแหย่

เราก็เข้ามาดูที่ศีลของเรา ดูที่การกระทำของเรา แล้วเรามีสติตั้งมั่นของเรา เราพยายามทำของเราให้รักษาๆ ถ้ามันสงบแล้ว เวลาสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ

เวลาเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้ปัญญาของเราได้ ถ้าสติปัญญามันเท่าทันมันก็วาง แล้วถ้ามันวางแล้ว ถ้ามีสติปัญญาแล้วมันต่อเนื่องไป เพราะอะไร เพราะจิตมันสงบแล้วไง เวลามันจะจับสิ่งใดพิจารณา โอ้โฮ! คราวนี้ทะเลาะลงเลยละ นี่ถ้ามันมีสมาธิเป็นพื้นฐานไง ถ้ามีสมาธิเป็นพื้นฐาน

เวลาบอกว่าสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ มันเป็นหินทับหญ้า

ครูบาอาจารย์ที่ท่านทำมาแล้วท่านรู้ มันจะหินทับหญ้าหรือไม่ทับหญ้า ลองฝึกหัดภาวนาไป ถ้าเราเห็นผลของมัน ความแตกต่าง เห็นไหม ไม่ใช่ว่าอั่งอ่างแม่มันกับลูกมันนะ “โตเท่านี้หรือไม่” นั่นมันเป็นอั่งอ่าง สมาธิอั่งอ่าง หลับตาลืมตาไง เอาแค่หลับตาลืมตา เอาแค่อั่งอ่าง

อั่งอ่างนะ เวลาหน้าฝนนะ ฝนตกหนักๆ นะ อั่งมันร้อง อั่งมันร้องนะ ชาวบ้านเขาไปจับมา อุ๊ย! เป็นโง่งๆ เลย อั่งอ่างๆ มันเจอฝน เวลามันมีความชื้นมันจะออกมา

นี่มันเป็นอั่งอ่างแล้วจะแบ่งให้เท่าโค เป็นไปไม่ได้

สิ่งที่มันจะเป็นไปได้ มีจิตสมาธิ สมาธิสมาธิ ถ้ามีจิตแล้วมันทำให้เราไขว่ไขว่ มีจิต จิตมันสงบเหมือนกัน แต่สงบแล้วออกนอกกลุ่มนอกทาง ถ้าออกนอกกลุ่มนอกทาง ผลของมันล่ะ เห็นอ้อย

ผลของมัน เห็นไหม เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา แต่นี่เราทำแล้วเราไปประเคนให้กิเลสไง ให้กิเลสมันพลิกมันแพลงไป เราไม่ได้ทำเพื่อบุญของศีลสมาธิพุทธเจ้าเลย เราไม่ได้บุญของศีลพุทธะของเราเลย เราไปบูชากิเลสต่างหาก กิเลสคืออวิชชา คือความไม่รู้ พอไม่รู้ มันไปเห็นความสงบ โอ้โฮ! ตาโตเลยนะ แล้วก็หลงระเริงนะ นี่มันเป็นได้ชั่วคราว

แต่เวลาเรามีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติของท่านไว้ แล้วเราทำของเราต่อเนื่อง หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพุทโธๆ ทั้งวันทั้งคืนเลย ทั้งวันทั้งคืนเลย เพราะนี่ไง นี่คือการบริการ นี่คือการสั่งธรรม แล้วสั่งธรรมแล้ว สิ่งที่มีมันคิดๆ ก็เลสมันพาคิด แล้วก็เลสมันพาคิด มันทุกข์มันยากมาขนาดไหน เวลาปฏิบัติธรรมก็กิเลสพาคิดธรรม กิเลสพาคิดธรรมนะ อีอย่างนะ “เท่านี้ใหม่ๆ ยอดเยี่ยมไหม กระเทียมดองไหม ใหญ่โตไหม”...ไร้สาระ

เวลาวงกรรมฐานนะ เวลาที่ประพฤติปฏิบัติแล้วท่านให้เงียบ เพราะอะไร เพราะหนึ่งความรู้สึกนึกคิดของเรามันก็ฟุ้งซ่านอยู่แล้ว เรามีวิชาเราก็สงสัยในการกระทำของเราอยู่แล้วแล้วยังไปคุยไปเจรจากัน เวลาคุยเจรจามันมีข้อโต้แย้งอยู่แล้ว ถ้ามีข้อโต้แย้งแล้ว ตอนนี้นั้นก็มีเหตุต้องให้ใช้ปัญญามากขึ้น เหตุให้ใช้ปัญญามาหาเหตุผลว่าเราจะเอาชนะกิเลสเราให้ได้

กิเลสมันอยู่ในหัวใจ กิเลสมันก็เฟื่องฟูในใจของเราอยู่แล้ว เวลาประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมาเพื่อสะสาง เพื่อทำให้มันเบาบางลง ถ้ามันมีความสงบระงับในใจเข้ามาบ้าง มันก็เบาบางลง เบาบางลง เรามีสติปัญญารักษา

ครูบาอาจารย์ท่านจะให้สติปัญญารักษา กรรมฐานเขาดูกันตรงนี้ไง ถ้าดูตรงนี้ เวลามันเข้ามันออก รักษามันไว้ เวลาเจริญเติบโตของมันไป รักษาใจให้ได้ รักษาใจให้ได้ ทำของเราได้ นี่เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา โคที่ตัวมันใหญ่

สมาธิก็แก้กิเลสไม่ได้ ปัญญาถ้าไม่มีสมาธิ เป็นภาวนามยปัญญาไปไม่ได้ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้มันก็เป็นอีอย่างแม่ลูกหลับตาลืมตาอยู่นั่นละ อีอย่างๆ เบ่งอยู่นั่นละ เบ่งก็เบ่งไปเถอะ “สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แล้วถ้าเป็นสมาธิ หินทับหญ้าแล้ว มันไม่เป็นประโยชน์ใช้ปัญญาไปเลย”

ปัญญาก็จะพาไปให้พ้นเผื่อ ปัญญาก็ทำให้ฟุ้งซ่าน ปัญญาทำไปไม่มีวันจบวันสิ้น ถ้ามันจะใช้ปัญญาก็ต้องเป็นปัญญาอบรมสมาธิก่อน ถ้าปัญญาอบรมสมาธิถ้ามันสงบระงับแล้วนะ จิตเห็นอาการของจิต

จากอั่งอ่างๆ ก็เป็นอั่งอ่างอยู่นั่นแหละ แต่ถ้ามันเป็นโค มัคโค ทางอันเอก ทางเอก เอกที่ไหน เอกปัจเจกตั้ง สันทิฏฐิโกในหัวใจนั้น ถ้ามันเป็นทางเอกขึ้นมาได้ สิ่งที่เป็นเอกขึ้นมาได้ มีศีล สมาธิ ปัญญา ไม่สงสัย ไม่ตื่นเต้นกับสิ่งใดทั้งสิ้น

สิ่งใดก็แล้วแต่เกิดจากคำบริกรรมของเรา เกิดจากสติปัญญาที่ใคร่ครวญและดูแลรักษา

ถึงเราจะเป็นปุถุชน ถ้าสติปัญญาก็เป็นของสมมุติทั้งสิ้น มันเป็นของสมมุติ เป็นสมมุติ สิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ชีวิตนี้มันเป็นสมมุติ สมมุติตามความเป็นจริง

ถ้ามันเป็นความจริง ชีวิตเราต้องค้าฟ้า ชีวิตเราต้องอยู่ตลอดไป เวลานั้นสมาธิขึ้นมาแล้ว จิตถ้ามันสงบแล้วมันต้องไม่เสื่อม ถ้าจิตมันเกิดปัญญาขึ้นมาแล้วมันต้องมั่นคงของมันตลอดไป

สมมุติทั้งสิ้น สิ่งที่เป็นสมมุติที่มันเกิดขึ้นมา สมมุติบัญญัติ ถ้าสมมุติบัญญัติขึ้นมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ มีกายกับใจๆ เพราะอะไร เพราะมีสมมุติบัญญัติ มันเป็นสุตมยปัญญา ปัญญาจากการศึกษาใคร่ครวญ ใคร่ครวญขึ้นมาในแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เวลาแนวทางประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราฝึกหัดของเราขึ้นมา ถ้ามันมีสมาธิ มีความตั้งมั่นขึ้นมา มันจะเกิดเป็นจินตนาการ

พอจินตนาการเข้าไปแล้ว เพราะมันยังไม่เป็นสัจจะไม่เป็นความจริง ไม่เป็นสัจจะไม่เป็นความจริงเพราะอะไร เพราะหลับตาลืมตาอยู่นั่นไง เพราะจรรณะ ๑๕ ๑๖ ๑๘ นั้นไง...อั่งอ่าง

อั่งอ่างมันร้องอั่งอ่างๆ ร้องแล้วเดียวคนจะไปจับ จับมาเอามาเป็นอาหาร ใ้ฉันก็เหมือนกัน ถ้ายังลืมตาหลับตาอยู่เป็นกระแสดโลก มันไม่เข้าสู่สังขารเลย มันอยู่กับโลกๆ นี่อยู่กับโลก

คนเกิดมาเป็นโลกทั้งสิ้น เราเกิดมา ทั้งๆ ชีวิตเรามีคุณค่า มีคุณค่ามากๆ นะ แล้วถ้ามีคุณค่า เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วถ้าพระพุทธศาสนาถ้าประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ บุคคล ๔ คู่ กัลยาณปุถุชน กัลยาณชน

ปุณฺณคนหนาทำสมาธิได้ยาก เวลาฝึกหัดขึ้นมา ที่เรากำลังอยู่นี้ จากปุณฺณๆ สมมุติ
บัญญัติ สมมุติทั้งสิ้น ทำให้เป็นความจริงขึ้นมา

สิ่งเรศึกษา มา ศึกษาโดยสมมุติ ศึกษาโดยโลก ศึกษาเป็นแนวทางในการกระทำ
ถ้ามีการกระทำขึ้นมา เราทำตามความจริงของเราขึ้นมา จากปุณฺณจะเป็นกัลยาณชน

เพราะกัลยาณชนเวลาประพฤติปฏิบัติไปตามสัจจะความจริง จะหลับตาจะลืมตา รูป รส
กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร คนจะหลับตาคนจะลืมตา มันทูบ รส กลิ่น เสียง
มันสัมผัสได้ทั้งสิ้น แล้วถ้ามันไม่ต้องไปสัมผัส มันเกิดขึ้นมาในใจอยู่ทั้งสิ้น

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีเวรมีกรรมของมันมา จิตนิสัยมันชอบสิ่งใดขึ้นมามัน
เป็นสัจจะเป็นความจริงในใจอันนั้นอยู่แล้ว จิตนิสัย คนคิดอย่างไร สันดานอย่างไร มันแสดงออก
อย่างนั้นทั้งสิ้น ถ้ามันแสดงออกขึ้นมา จะหลับตาจะลืมตามีสติปัญญาเท่าทันหรือไม่ ถ้าไม่เท่าทัน
นี่ปุณฺณ ปุณฺณทั้งสิ้น

ถ้าเป็นกัลยาณชน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น
เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร นี่ไง ถ้าเป็นโค ไม่ใช่อย่างนั้น

เป็นโคนะ เสียงก็สักแต่ว่าเสียง รูปเห็นทุกวัน กลิ่น กลิ่นสิ่งใดละ รูป รส กลิ่น เสียง มี
สติปัญญา นี่ไง ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิมันจับเลยละ มีเสียงอะไรกระทบ
กลิ่นอะไรมา สิ่งทีรูบ รส กลิ่นมันกระทบมา ถ้ามันเป็นความจริง ถ้าปัญญาอบรมสมาธิมันจับของ
มันได้ พิจารณาแล้วพิจารณาเล่าณะ

เวลารูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของเราต่างหาก

เสียงที่ชอบ รูปที่ชอบ กลิ่นที่ดี กลิ่นเหม็นก็ผลักไส กลิ่นดีก็ชอบ ทั้งเหม็นทั้งหอม นี่เป็นบ่วง
ของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร นี่ไง ถ้ามันจะเป็นโคใจ ไม่ใช่อย่างนั้น

อั่งอ่าง ที่อ แล้วก็จดจำวิเคราะห์อยู่อย่างนั้นนะ เป็นโลกไปตลอด เป็นโลกียะตลอดไม่มีวันจบวันสิ้น นี่ไง ถ้าสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่ถ้าเป็นมิจฉา เป็นอั่งอ่าง “ตัวมันเท่านี้หรือไม่” ลูกบอก “ยัง มันใหญ่กว่านี้” เบ่งจนตัวเองระเบิดแตกตายเลย ตายจากคุณงามความดี ตายจากข้อเท็จจริง ตายจากมรรคจากผล

ไ้้นี้แค่หญาปากคอก แค่ฝึกหัดทำสมาธิ

ฝึกหัดทำสมาธิ สมถกรรมฐาน พระกรรมฐาน พระกรรมฐานถ้าหาฐานที่ทำหน้าที่การงานของตนเจอ นี่ไง เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุมีปัจจัยของมันทั้งสิ้น แล้วเวลากิเลสๆ กิเลสมันเกิดที่ไหน กิเลสมันก็ต้องมีที่มาที่ไป อวิชชาๆ มันเกิดที่ไหน

เวลามันเกิด หลวงปู่มั่นเฉลยเลยละ เกิดที่ฐิติจิต ที่อยู่ของมัน ที่สถิตของมันนะ ที่เกิดนะ ฐิติจิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สิ่งที่มามันเกิด นี่ไง ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลากิเลสอวิชชามันอยู่ลึกๆ ที่เราไม่รู้เราเห็นมันไม่ได้

สิ่งที่เราไม่รู้เราเห็นขึ้นมาเพราะเรามีอำนาจวาสนา เราเกิดเป็นมนุษย์ไง มนุษย์มีสมอง มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดไง มันเป็นสถานะความเป็นมนุษย์ เราก็เลยสื่อสารกันโดยความเป็นมนุษย์โดยสมมุตินี้ไง แต่โดยข้อเท็จจริง กิเลสต่างๆ มันอยู่ที่ใจนั่น ถ้าอยู่ที่ใจนั่น เวลาใจนั่นจะเข้าไปหา กิเลส จะไปพบกิเลส กิเลสอยู่ไหน

“กิเลสเป็นนามธรรมจะรู้มันได้อย่างไร” เวลาวิเคราะห์หิวจี้ขึ้นมากๆ ขึ้นไป อั่งอ่าง พอเป็นอั่งอ่างแล้วจะไม่มีใครเข้ามายุ่งกับอั่งอ่างเลย เพราะผิวหนังมันตึงขึ้นมา อะไรก็เกาะมันไม่ได้ไง นี่ไง เพราะเราวิเคราะห์หิวจี้แล้วกิเลสมันจะหลบไปเลย มันจะไม่มากระทบผิวหนังอั่งอ่างเลย

สมาธิอั่งอ่าง อั่งอ่างมันก็เป็นอั่งอ่าง มันไม่มีเหตุมีผล

นี่ไง เวลาหลวงปู่มั่นท่านเฉลยไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ทุกอย่างมันต้องมีที่มาที่ไป มันต้องมีเหตุมีผล แล้วกิเลส เวลากิเลสมันเกิด มันเกิดมาลอยๆ หรือ

แล้วเวลากิเลส ครุบาอาจารย์ท่านบอก สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในใจของสิ่งมีชีวิต กิเลสในใจของสัตว์โลกน่ากลัวที่สุด

เพราะมันพาให้ทำดีก็ได้ ทำร้ายก็ได้ ทำเสียหาย ทำลายจนระเบิดสิ้นตายไป ตายไปจากมรรคจากผล ตายไปจากคุณงามความดีในพระพุทธศาสนา แต่ไปติดในการหลับตาสลึมตานะ ระหว่างแม่เอ็งกับลูกเอ็งมันคุยกัน มีแม่เอ็งกับลูกเอ็งอยู่สองตัว หลับตาสลึมตาอยู่นั่น

แต่ถ้าเป็นชาวพุทธ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนา ถ้าเป็นชาวพุทธนะ เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ เรามีครุบาอาจารย์ให้เราเลือก เราอยากจะเป็นอึ่งตัวที่ ๓ อึ่งตัวที่ ๔ หรือเราอยากจะเป็นมดโค สิ่งที่เราจะความจริงที่มันถูกต้องดีงาม

ถ้าถูกต้องดีงาม เราก็ปฏิบัติของเรา ไม่ต้องไปวิตก ไม่ต้องเป็นกังวล มันเป็นเรื่องของเขา มันเป็นเรื่องของการหลงผิด เป็นมิจฉามันก็อยู่ในสังคม เดียวมันเบ่งจนนอกแตก แล้วมันก็จบแค่นั้นแหละ มันเป็นอำนาจวาสนาของคน

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เราคัด เราเลือก เราแยกของเรา สิ่งที่เป็นความจริงๆ มันพิสูจน์ได้ ความจริงที่พิสูจน์ขึ้นมา กาลามสูตรๆ ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ถ้าไม่เชื่อใครทั้งสิ้น สัจธรรมๆ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสัจจะ เป็นอริยสัจจะ สัจจะความจริง ไม่ใช่เป็นกิริยาท่าทางสังคมที่เขาสร้างภาพกันขึ้นมา ไม่ใช่ เป็นสมมุติบัญญัติทั้งสิ้น

แล้วสมมุติบัญญัติขึ้นมา เวลาทำความจริง อริยสัจต่างๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา นั่นมันก็เป็นชื่อ เป็นวิธีการที่เราจะกระทำ แล้วเราทำขึ้นมา เราไม่ทำแบบอย่าง เราไม่ทำวิเคราะห์วิชัยของเราด้วยความหลงผิด แต่ถ้าเป็นความจริง มันประกาศกลางหัวใจนะ ถ้ามีความสงบ

เราเกิดมา เรามีอำนาจวาสนา สมมุติสงฆ์ เราบวชมาเป็นสงฆ์ ศากยบุตรพุทธชินโรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันมีอาวุธกันเฒ่า มันมีครุมีอาจารย์ที่ชวนชวายมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีธรรมและวินัย เพราะอำนาจวาสนาท่านรื้อค้นขึ้นมา เวลาท่านแสดงธรรมจักๆ มีพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เทศน์มาแล้ว ทั้งยะ ทั้งปัญจวัคคีย์ สงฆ์ ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

บ่วงที่เป็นโลก บ่วงที่เป็นโลกก็สังคมที่เชื่อถือศรัทธากันอยู่ นี่บ่วงที่เป็นโลกๆ บ่วงที่เป็นทิพย์ เวลาทิพย์สมบัติขึ้นมา เขาบอกว่ามันไม่มีหรอก เป็นทิพย์ไม่เคยมี

วิภูฏะ กามภพ รูปภพ มีไหม มี สิ่งที่ว่าไม่มี แล้วอะไรมาเกิด

เขาก็บอกว่าเขาเกิดมาด้วยวาสนาบุญหนักศักดิ์ใหญ่

เกิดโดยความเป็นจริง มีอำนาจวาสนาบุญหนักศักดิ์ใหญ่ที่ไหน มันเกิดโดยกรรมทั้งสิ้น กรรมคือการกระทำ สิ่งที่เขาไม่กรรมมันถึงมาเกิด ถ้ามันไม่มีกรรมมันจะเอาอะไรมาเกิด ถ้าสิ่งไม่มีมันไม่มาเกิด

เกิดไม่เกิดมันอยู่ที่เขาจะมีอุปาทานยึดมั่นของเขา มันเห็นความเห็นใจ เกิดเพราะความเห็นของเขา มันไม่เป็นความจริง

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาที่มันชำระล้างกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา มันเห็นนะ เวลากิเลสขาดๆ ดั่งแขนขาด เวลาขาดขึ้นมาแล้วเป็นปัจเจกตั้ง สันติภูมิโก ถ้าเป็นปัจเจกตั้ง สันติภูมิโก เห็นไหม โลกนี้เป็นความว่าง เรากลับมาถอนอัตตานุทิฐิ ถอดสิ่งที่กีดขวางโลกไว้หมดแล้ว ธรรมะเข้ากับสังคมได้ทุกชนชั้นวรรณะ

ทุกชนชั้นวรรณะนี้เป็นเรื่องของโลก ชนชั้นวรรณะต่างๆ มันก็เป็นเรื่องของเขาใช้ไหม แล้วเขาต้องการสิ่งใด เขาต้องการสัจธรรม อริยสัจจะ เขาต้องการคุณธรรมในใจทั้งนั้น เพราะทุกคนปรารถนาความสุขๆ นั่นสุขของโลกนี้ สุขของโลกที่เขาว่าเป็นความสุขใจ แล้วถึงที่สุดแล้วมันสุขจริงหรือเปล่า

เวลาชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาใกล้จะสิ้นชีวิต ทุกคนปรารถนา ทุกคนว่าชีวิตนี้ตายแล้วไปไหน แต่เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมา เวลาปฏิบัติขึ้นมา จิตสงบแล้วระลึกอดีตชาติได้ การระลึกรู้ต่างๆ มันเป็นเรื่องของอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาละ จิตมันสงบแล้วมันเห็นจิตของตน จิตเห็นจิต จิตเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในใจ

หลวงปู่มั่นบอก อวิชชามันอยู่ที่ไหน อยู่ที่จิต จิต เวลาที่เกิดที่ดับของมันในใจ

เวลาที่เกิดที่ดับของความรู้สึกนึกคิด “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดในหัวใจของเราไม่ได้เลย”

ถ้าไม่มีความดำริ ความรู้สึกนึกคิด ความคิดมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าความรู้สึกนึกคิดเกิดขึ้นมา มารมันมาพร้อมหมดแล้ว สมุทัยเจือมาตลอดเลย

ที่เราทำความสงบของใจๆ เข้ามาอยู่ที่นี่ เพราะอะไร เพราะต้องการไม่ให้สมุทัย ไม่ให้กิเลส ถ้าความคิดมันเกิดจากจิตๆ ถ้าความคิดเกิดจากจิตก็เกิดโดยวิชชา เกิดด้วยสติด้วยปัญญา เกิดด้วยความบำรุ้งดูแลรักษา เวลาเกิดขึ้นมามันจะเป็นโค ไม่ใช่อย่าง

“สมาธิแก้กิเลสไม่ได้”

อย่าง

แล้วบอก “จรรณะ ๑๕ ๒๐ ๓๐”

ก็อย่าง

แต่ถ้ามันจิตมันสงบระงับเข้ามา จิตสงบระงับเข้ามาด้วยสติด้วยปัญญาขึ้นมา สิ่งที่ว่าจิตสงบระงับเข้ามาเพราะมันไม่มีสมุทัย ถ้ามีสมุทัยอยู่ มันหลงของมัน มันก็เป็นมิจา เป็นมิจากก็ความลุ่มหลงของตน พอจิตสงบแล้วก็นิพพานเป็นอย่างนี้เอง คนที่ไม่มีอำนาจวาสนานะ พอมันมีความสุขความสงบของมัน มันมหัศจรรย์

จะมหัศจรรย์ขนาดไหน เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านรู้ท่านเห็นแล้วทั้งสิ้น แล้วถ้ารู้ถ้าเห็นแล้ว ไปถามปัญหาสิ เวลาเราแค่อ้าปาก

ไม่ต้องอ้าปากเขาก็รู้อยู่แล้ว เพราะอะไร เพราะเวลาทำความเข้าใจเข้ามามันเป็นการเอาชนะกิเลส มันเป็นเรื่องที่ใหญ่นัก แล้วถ้าคนที่มันได้แล้วนะ เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านจะรักษาจิตของท่านไง ท่านถนอมรักษานะ

หลวงตาพระมหาบัว ที่เข้างงอิงตลอดว่าสอนดูจิตๆ หลวงปู่มั่นก็ดูจิต สอนดวงแก้ว

ท่านพยายามจะพูดถึงอาการที่เกิดขึ้นจากใจ แล้วพยายามจะบอกให้คนดูแลรักษา

ในการเกิดมนุษย์ คลอดมาจากท้องแม่นะ พ่อก็พ่อ แม่ก็แม่ เวลาออกมา จิตของเราๆ ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ ปฏิสนธิจิตอันนั้นนะ แล้วพอมาเกิดเป็นคนละ

เวลาเกิดเป็นคน จิตดวงนั้นนะ เวลาหลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ ท่านถึงสอนให้รักษาใจของตน ให้รักษาใจๆ ไม่ต้องไปรักษาสถานะ ไม่ต้องไปรักษาสังคม

สังคมเป็นเรื่องของสังคม ถ้าสังคมดีงาม ดูกองทัพนคร ท่านปรับให้สังคมดีงามทั้งสิ้น ถ้าสังคมดีงามนะ สังคมในภาคอีสานไป เขาดูแลรักษาพระ เขาอุปัฏฐากอุปถัมภ์ด้วย เขาอุปัฏฐากอุปถัมภ์เพราะอะไร เขาต้องการธรรมทายาท เขาต้องการให้ศาสนามั่นคง เขาต้องการให้มีผู้สืบทอดศาสนาต่อไป นี่เขาส่งเสริมๆ

นักรบกับกิเลส อย่าเป็นอึ่งอ่าง มันไม่ได้รบกับกิเลสนะ มันทั้งหลบทั้งซ่อน แล้วก็ยังอวดลูกนะ ลูกอึ่ง “มันตัวโตเท่านี้หรือยังลูก” เบ่งอยู่นั่นแหละ อย่างนั้นมันเป็นปัญญาหรือ มันเป็นการชำระล้างกิเลสหรือ นี่หลับตาลืมตา อึ่งอ่างนะ

มันการดำรงชีพ การเลี้ยงชีพ ความเป็นอยู่ อยู่แบบสมณะ อยู่แบบนักปฏิบัติแตกต่างกัน
ไฉนที่ตื่นโลกตื่นสงสาร สังสารวัฏ วัฏฏะ ตื่นเต้น อยากจะเปลี่ยนแปลงเขา ส่งออกไปเรื่องโลกๆ
ต้องการโลกให้สมความปรารถนาแล้วโลกจะเจริญ ธรรมะจะยิ่งใหญ่...อั่งอ่าง

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนะ เราเกิดกับโลก เราเกิดจากพ่อจากแม่ ชีวิตเราเป็นสมมุติ
สมมุติคือเราจะต้องตายไป แต่สมมุติในชีวิตนี้เราพยายามจะแสวงหา เราจะหาสัจจะหาความจริง

คนแค่ทำความสงบของใจได้ แล้วสมาธิที่รักษาได้ดีงาม เวลาสิ้นกิเลสไป ชั้นหนึ่ง สมาธิ
คือชั้นเดียว ชั้นหนึ่งก็เกิดเป็นพรหมไฉ พุทธที่เป็นพรหมปุณฺณไฉ

แต่เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติท่านชำระล้าง สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา
สัลลพตปราคาส กามราคะปฏิมะอ่อนลง กามราคะปฏิมะขาดไป เห็นไหม

เวลาคนจะสิ้นชีวิตรู้เลยว่ามันต้องไปเกิดอีก เกิดอีกเพราะอะไร เพราะมันเห็นกิเลส มันเห็น
สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง แล้วมันวิปัสสนาฆ่ามันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา สักกายทิฏฐิ
วิจิกิจฉา สัลลพตปราคาส สังโยชน์ ๓ ขาดไป ขาดไปรู้เลยว่าเกิดอีกเท่าไร จะอยู่อีกเท่าไร รู้ทันที
นะ

ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ไม่รู้เนะ ไม่รู้แล้วมันงงๆ ด้วยว่าจะเป็นอย่างไร แต่ถ้ามันเป็นสัจจะความ
จริงเนะ มันรู้เลยอีก ๗ ขาติ แล้วประพฤติปฏิบัติไปเนะ กามราคะปฏิมะอ่อนลง กามราคะปฏิมะขาด
โลกนี้ราบหมดเลย

เวลาราบไปเนะ เวลาพิจารณาต่อเนื่องไปเป็นอสุภะ เวลามันจับอสุภะได้ พิจารณาอสุภะ
อสุภะ กามราคะ เวลาถึงสัจจะความจริง กามราคะปฏิมะขาด นี่มันยังเกิดอีก แล้วคนที่จะไปเกิด
มีสติสัมปชัญญะ สติ มหาสติ รู้แน่ชัดเจนเลย ต้องไปเกิดบนพรหม

นี่ไฉ พุทธที่เป็นอริยบุคคลกับพรหมปุณฺณ พุทธปุณฺณคือพวกที่ฝึกหัดสมาธิ พวกฤาษีชี
ไพรเขาก็ไปเกิดเหมือนกันแต่เกิดเป็นพรหมโดยปุณฺณ หมดอายุขัยก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ก็
ต้องเกิดมาตาย

แต่ถ้าเป็นพรหมโดยอริยบุคคล เพราะถ้าทำไม่ได้ขนาดนั้นมันก็ไม่ได้ไปเกิดบนพรหมอยู่
แล้ว มันจะสุกไปข้างหน้า สุกไปข้างหน้าคือจะวิปัสสนาใช้สติปัญญาจากพรหมเลื่อนชั้นจนสิ้นไป
จบสิ้น นี่สุติจิต อวิชชาเกิดที่นั่น เกิดบนภวาสวะแล้วทำลายเป็นชั้นเป็นตอน คนที่เป็นธรรมตาม
ความเป็นจริง นี่มัคโค

“แม่ๆ เมื่อกี้มันมีสัตว์หนึ่งตัวใหญ่ใหญ่ นากลัวมาก หนูกี้กิ้วกิ้ว มันจะเหยียบหนูเลย”

นี่มัคโค

ไอ้อั่งอ่าง “เฮ้ย! แคไหน ตัวมันใหญ่ขนาดไหน” แม่ทำเบ่งเลยนะ “ตัวเท่ามันหรือยัง ตัวมัน
เท่าโคไหม”

“ไม่แม่ ใหญ่กว่านี้เยอะเลย”

เบ่งใหญ่เลย เพราะแม่มันไม่เห็นใจ แม่มันไม่รู้จักโค แต่ลูกมันเห็นนะ เห็นว่าโคมันตัวใหญ่
ใหญ่กว่าแม่เป็นพันๆ เท่า ไอ้อั่งอ่างมันเบ่งใหญ่เลยละ เบ่งใหญ่เลยละ ไม่รู้จัก ไม่รู้จักกิเลส

“กิเลส เราใช้สติปัญญาเข้ามาแล้วกิเลสมันไม่เข้ามาใกล้เราเลย กิเลสมันจะอายจะหลบไป
เองเลย กิเลสเป็นนามธรรมจะรู้ได้อย่างไร”

มันเรื่องไร้สาระนะ อั่งอ่าง สมาธิอั่งอ่าง เอวัง